YIL: 2 — SAYI: 83
27 Ocak 1950 Cuma
İdarehane: Ankara cad. No. 33 İstanbul
Telefon : 25088
FİYATI 10 Kr.

Hürbilek

İSTANBUL İŞÇİ SENDİKALARI BİRLİĞİNİN ORGANIDIR

PEK YAKINDA HÜRBİLEK YENİ BİR ŞEKİLDE ÇIKIYOR

İşçi Davasını Baltalayanlar

Tekstil İşçileri Sendikası Ayvansaray Şubesinden ayrılanlar Pazar günü 40 kişi ile bir toplantı yaptılar

Hür Mensucat Sendikası Kurucuları Kimlerdir?

İstanbul İşçi Sendikaları Birliğine bağlı Tekstil Sanayiî İşçileri Sendikası Ayvansaray şubesi üyelerinden bazılarının ve bu arada şube yönetim kurulu başkanı olan kimsenin önce istifa edip sonrada hiç bir kanun ve nizama ve hatta mantığa uymıyacak bir esas dahilinde şubeye kayıtlı üyeleri toplantıya davet ettiği hemen herkes tarafından öğrenilmiş bulunmaktadır. Bugün bazı gazeteler tarafından günün meselesi haline getirilmek istenilen bu hâdiseyi bütün çıplaklığı ile umumî efkârın önüne sermeye karar vermiş bulunmaktayız.

Evvelâ cemiyetler kanununun 18. ci maddesine istinat ederek şube üyelerini genel kurul toplantısına dâvet eden kimselerin hareketi bir bakımdan değil, pek çok bakımdan uygunsuz ve kanunsuzdur. Burada hangı birisini anlatacağımızı kestirememek durumundayız. Cemiyetler kanunu ve onun maddeleri hükmî şahsiyeti olan teşekküller içindir. Herhangi bir sendika elbette mezkûr kanununun hükümleri şumûlü içersine girebilır. Ancak, şubeler hiçbir şekilde hükmî şahsiyeti haiz bulunmadıkları için cemiyetler kanununun hükümleri ile kendiliğinden kongre yapamaz. Kaldı ki Ayvansaray şubesinin bağlı bulunduğu İstanbul Tekstil Sanayiî İşçileri sendikasının ana tüzüğünde (ki istifa eden kimselerde herşeyden önce bu tüzük hükümlerine riayete mecburlardı) şube kongrelerinin yapılacağı ay gösterilmekte ve bu kongrelerin gün, saat ve yerlerinin sendika merkezi tarafından tesbit edilerek bir ay önce şubelere bildirileceği sarahaten anlatılmaktadır. Yaygaracı beylerin bu kadar açık bir ifadeyi de anlamaktan aciz bulun-

(Devamı 4 üncüde)

İş Mahkemeleri Kanunu

Ankara (Hürbilek) — İş Mahkemeleri kurulması hakkındaki kanun tasarısı son şeklini almış ve B. M. M. müzakeresine başlanmıştır. Tasarı, işçiler ile işveren arasında çıkan anlaşmazlıkların iş hayatına ait bilgi ve tecrübelerden istifade etmek üzere işçi ve işveren mümessillerinin iştirakiyle lüzum görülen yerlerde İş Mahkemeleri kurulmasını ve bu mahkemelerde bakılacak dâvaların çabuk, kolay ve her türlü harç ve resimden muaf tutulmasını mutazammıdır.

Kanun iş hayatımızda olduğu kadar adliyemizde de inkilâp yapacaktır.

Tasarının diğer sosyal kanunlar gibi en kısa bir zamanda kanuniyet kesbedeceğine inanıyoruz.

Son dakikada aldığımız habere göre tasarı Mecliste kabul edilmiştir.

Makine ve Teknik İşçileri Sendikası

SENDİKA, İŞÇİ SENDİKALARI BİRLİĞİNE İLTİHAK ETTİ

İki senedenberi faaliyette bulunan İstanbul Makine ve Teknik işçileri sendikası İşçi sendikaları birliğine iltihak etmişlerdir. Birlik tüzüğü hükümlerine göre geçen Cumartesi günü Birlik Yönetim Kurulu, haysiyet divanı ve Makine ve Teknik işçileri sendikası yönetim kurulu üyelerinden bazılarının iştirakiyle bir toplantı yapılmış ve mezkûr sendikanın birliğe kabulü meselesi görüşülmüştür.

Makine ve Teknik işçileri sendikası ile birliğe bağtanan sendikaların sayısı 20 yi bulmuştur.

Ahmet Topçuya Son Cevabım

Gazetemizin açtığı anket geniş bir alâka uyandırdı. İki işçi arkadaş arasında açılan tartışma günün konusu olan grev meselesi etrafında cereyan etmektedir. Bundan evvelki yazılar gazetemizin 78 ve 81 sayılı nüshalarındadır.

HÜRBİLEK

Yazan: İsmail TEBER
(Ankara Basın Teknisyenleri Sendikasından)

Genç işçi arkadaşım,

Evvela sana söyleyeyim ki benim adım (Mehmet) değilcır, İsmail Teber dir. Yazının sonunda (Ya öyle işte Mehmet ağabey!) diyorsun da ondan bu ihtara lüzum gördüm.

Yazısına cevap verdiğin adamın adını bilmek lâzımdı. Bunu her halde unutmuş olduğunu zan ediyorum. Hattâ temenni ediyorum. Çünki aksi halde pek ayıp yaparak benimle alay etmiş olacaksın! İstanbulda adamla böyle alay ederlermiş. Böyle yapmış olmanı kabul edemem, çünkü bu hali bir Türk işcisine yakıştıramam.

Bu benim son cevabım olacakdır. Çünki bu yaşımda ağır lâflara maruz kalmakdan korkuyorum bir ikincisi de söylemediğim lâfları bana isnat ediyorsun. Bir ücüncü sebep daha var, oda şu: (senin arkandan işçi nasıl gider?) diye beni seven, bana güveni olan, ve beni yıllardan beri faal vazifelere seçen arkadaşlarımın yanında küçük düşürmeğe çalışıyorsun. Tartışma bu hale dökülürse elbette benimde söyliyecek bir kaç lâfım vardır. Seni küçük düşürmem ise ayıp olur. İşte bu sebeplerden artık sana cevap vermiyeceğim.

Grev meselesi Türk işçisini çok ilgilendiren, bizim istikbalimize tesiri olan bir mes'eledir. Buna taraftar olanlar olduğu gibi aleyhdar olanlar da var. Ben ve benim gibi binlerce on binlerce işçi grevin aleyhindedir. Bizi birbirimize düşürecek diye ondan korkar. Ama taraftar olanlarda yok değildir. Sen daha ilk yazında (Grev aleyhinde konuşmak gevezelikdir!) dedin kesip attın, ikinci yazında da sözlerimi tahrif ederek, hücumunu şahsıma yönelterek karşıma çıkdın. Son yazında demokrasiden dem vuruyorsun, demokrasinin ilk şartı kanaatını serbestçe söylemek hakkı değil midir? Eğer grev aleyhinde konuşmak gevezelik ise o zaman biz susalım siz söyleyiniz. İşte senin yazında bahsettiğin (tek partili vasîlik rejimi) tam budur ve biz bu neticeye varmak istemeyiz Yazındaki tahriklere ve isnadlara gelelim:

Ben mes'elenin (patrona baş vurarak ve el etek öpmekle hal edileceğini) söylemedimmi? İsmimi unuttuğun ve bana (Mehmet ağabey!) dediğin gibi yazdıklarımı da unutmuşsun. Yazımı bir kere daha oku, dediğin şey benim yazımın neresinde yazılıdır?

Grev demokrasinin icabıdır) diye bir lâf var. Bu lâf bizim halimizi tanımıyan siyasî partilerin ağzında dolaşıyor. Ben grevle demokrasinin hiç bir münasebetini görmüyorum. En ileri demokrasi rejimleri olan bazı memleketlerde grev hemen hemen müsaade edilmez, evvelâ devlet hakemliği makanizması işler. İşte Yenizelanda, işte Avusturalya!

Hattâ demokrasi örneği diye gösterilen Amerikada bile olu orta grev yapılmaz, evvelâ

(Devamı 2 inci sa: de)

Vali Fahrettin Kerim Gökay Sendika Üyeleri ile 3 saat görüştü.

VALİ DEDİKİ: İster Beden işçisi olsun, ister Fikir işçisi olsun, hepsi eli öpülecek sıkalacak vatandaştır. Siz bahtiyar insanlarsınız ki; genç bir Bakana ve yeni bir Bakanlığa sahip bulunuyorsunuz.

İst. Vali ve Belediye reisi Ord Prof. Dr. Fahrettin Kerim Gökay 23. Ocak. Pazartesi günü saat 17 de İstanbuldaki İşçi Sendikalarına mensup mümessillerle 3 saat süren bir toplantı yapmıştır.

İstanbul İşçi sendikaları Birliğine bağlı olan ve olmıyan sendika yönetim kurullarının iştirak ettiği bu toplantıda belediyeyi ilgilendiren bir çok meselelere temas edilmiştir.

Belediye Meclis salonunu hıncahınç dolduran üyeler Valiyi alkışlar arasına karşılaşmışlardır. Toplantıya iştirak eden üyelerin takdimini müteakip kısa bir hitabede bulunan Vali ezcümle:

— Arkadaşlar; İstanbul büyük bir şehirdir. Vali ve Belediye Reisi olduğum gün onlarla omuz omuza çalışmaktan zevk duyduğum vatandaşlarımla konuşarak dertlerini dinlemekle işe başladım.

Bu büyük şehirde, her sınıftan insan kalabalıklığı vardır. Bir milyonu aşan nüfusu bir o kadar da derdi bulunur. Bir çok fabrika, iş yeri gezdim bu arada bütün bu işyerlerini gezmekte devam edeceğim. Benim nazarımda okumuş vatandaşla işçi arkadaş arasında fark yoktur.

İster beden işçisi olsun, ister fikir işçisi olsun her iksi de eli sıkılacak, öpülecek vatandaştır. Siz bahtiyar insanlarsınız ki; genç çalışkan, dinamik bir Bakana ve yeni bir Bakanlığa sahipsiniz.

Düne kadar ihtilâfı olan Ağaçlı kömür işçilerinin ihtilâfı halledilmiş iki aylık bedelleri on beş günlük tazminatı alabilmiştir.

Bu; kanunlarla izah edilen her hususun haklıya hakkının teslimini ifade eder. Demiştir.

Müteakiben söz alan tekstil işçilerinden Yaşar İyi Doğan; Mesken meselesine temasla bir yapı kooperatifi kurduklarını yakında faaliyete geçileceğini izah ettikten sonra.

(Devamı Sahife 3 de)

Fabrikalar İşçi Çıkarmıyacak

İş Kanununu tadil eden kanunda daha başka mühim hükümler de var

Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşüldüğünü evvelce haber verdiğimiz iş kanunu tadil eden tasarı kabul edilmiş bulunmaktadır.

İş kanununu tadil eden kanunda birçok mühim hükümler bulunmaktadır. Kabul edilen bir madde ile son zamanlarda mensucat fabrikalarınca yapılan işçi çıkarma hareketlerinin tekerrürüne mâni olunmaktadır.

Bu maddeye göre işçilerini toplu olarak çıkaracak işverenler bu çıkarmayı kısa fasılalarla ve azar azar yapmak isterseler dahi mutlaka bir ay önceden işçilerle alâkalı makamlara yazı ile bildireceklerdir. Bu suretle işçi çıkaran işverenler işçi çıkardıkları tarihten itibaren altı ay içinde tekrar işçi almak isterlerse bunu gazetelerle ilân edeceklerdir. Ve ilkönce işlerinden çıkardıkları işçilerini alacaklardır. Bunu yapmayanlar en az iki yüz lira olmak üzere ağır para cezasına çarpılacaktır.

Yeni kanunla İş kanununun meşhur 13 üncü maddesi şu hükümleri ihtiva etmektedir:

İşçinin sendikaya üye olması, mümessillik ödevinin icaplarını yapması, şikâyet mercilerine başvurması gibi sebeplerle işinden çıkarılması hallerinde ve genel olarak iş akdini fesih hakkının kötüye kullanıldığını gösteren diğer durumlarda ihbar müddetlerine ait ücret tutarlarının üç mis-

(Devamı 2 inci sa: de)

FABRİKALAR İŞÇİ ÇIKARMIYACAK

(Baş tarafı 1 inci sa: de)

li, işçiye tazminat olarak ödenecektir.

Kanunun mühim hükümlerinden birisi de şudur: İş akdinin feshinde beş seneden sonra her işyılı için verilecek onbeş günlük ücret tutarı bundan böyle o işçinin işe alındığı günden itibaren her yıl için onbeş günlük ücret olarak verecektir. Ancak işinin ayni iş yerinde üç seneden fazla çalışmış olması lâzımdır.

Yeni kanun bir kişi çalıştıran iş yerlerinde iş kanunu hükümlerine tâbi tutulmasına imkân verebilir. Böylece Bakanlar Kurulu mahiyetleri ve ekonomik durumları icabı olarak dilediği iş yerini işçi sayısına bakmıyarak bu kanunun şümulüne almaktadır.

Garsonların yıllardanberi devam eden ve hâlâ şehrimiz belediye daimî encümeninin bir türlü halletmediği yüzde onlar meselesi de yeni kanunla ortadan kalkmıştır. Çünkü yen kanuna göre garsonlara müşteriler tarafından ödenen yüzde onlar tamamen garsonlara bırakılacaktır. Bu paralar işveren tarafından ödenecek ücretlere katiyen dahil edilmiyecektir.

Yeni 78. nci madde ile işçi sendikaları her hangi bir iş yerinde çalışan işçilerin haklarını korumak için sendika olarak o iş yeri aleyhinde toplulukla iş ihtilâfı açabilecektir.

Ayrıca deniz üzerinde olmıyan deniz işçilerinin tarım işleriyle alâkalı atelyelerde çalışanların da iş kanununa tâbi tutulmuştur.

Grev meselesi

25. Ocak. 950 tarihli «Hürriyet» gazetesinde intişar eden ve tamamen tarafsız olarak sayın Prof. İsmet Alkan tarafından kaleme alınmış olan «Grev meselesi» adlı makaleyi sütunlarımıza aynen geçirmeyi faydalı gördük.

«Grev» ve bunun iş veren tarafından vukua gelen bir tezahürü olan "Lokavt" müessesesi, uzun zamanlardanberi dünyayı ve insanlığı alâkadar etmiş meselelerden biridir. Bunlardan bilhassa grev, büyük işçi kütlelerinin müşterek hareketlerini ifade etmesi, ekonomik, sosyal ve siyasî tesirleriyle cemiyet hayatında ve dünya içinde akisler yaratması dolayısiyle büyük bir ehemmiyet arzetmektedir.

Grev, kısaca tarif edilirse, işçinin malik bulunduğu hak koruma vasıtalarından biri şeklinde ifade olunabilir. Filhakika, işçi, her insan gibi hakkını istihsal edecek bir çok yollardan gidebilmek imkânına sahip olduğu gibi, iş hayatı içinde yaptığı işi bırakmak suretiyle muayyen bir talebin iş verene kabul ettirilmesini temin etmek çaresine de başvurmak mevkiindedir. Bu hareket, geniş ve şumûllü tesirleri ve neticeleriyle oldukça müessir bir vasıta ve kuvvet halinde inkişaf etmiş ve uzun senelerin mahsulü olan hâdiselerle bugünkü büyük ehemmiyetini kazanmıştır.

Grevin esaslı tesirleri, işçi kütlelerinin işlerini hep birden ve aynı zamanda bırakmaları halinde görülmeğe başlanmıştır. Münferit vak'alar tarzında rastlanan bu hareket, ilk zamanları pek mühimsenmemiştir. Fakat XIX uncu asırda endüstrileşen bünyeler dolayısiyle işçi adedinin günden güne artması, işçi organizasyonlarının sendikalar ve işçi birlikleri halinde vücut bulması, işçilerin toplu bir halde işlerini terketmelerini intaç edince, iş değişmiş ve grev, işçi sınıfının en kuvvetli ve müessir bir talep vasıtası, bir müdafaa ve taarruz silâhı olmuştur.

Yüz yılı aşan bir devre içinde bu silâh, milletlerin ve cemiyetlerin hayatında büyük tesirler yapacak,, derin akisler bırakacak hâdiselerin zuhuruna sebep ve âmil olmuştur. Dünya grev tarihi, bu bakımdan ibret âmiz vak'alarla doludur. Zamanla siyasî maksatlara da âlet edilen grev müessesesini bu tahavvülün tesiri altında ilk gayelerinden başka bir mecrâya sokmuş bulunmaktadır ki, bu, hakikaten, milletlerin hayatında fena neticeler tevlid edici bir rol oynamıştır.

Grev hareketlerinin çeşitli tezahürlerine, büyük ve küçük grevlere bugün de tesadüf edilmektedir. Grevi kabul eden ve etmiyen memleketler mevcuttur. Birinci Umumî harpten sonra olduğu gibi, İkinci Dünya savaşından sonra da muhtelif memleketlerde grevler devam edip durmaktadır Fransa'daki, İtalya'daki Amerika'daki grevleri burada kaydetmek kâfidir. Bununla beraber grevi yasak etmiş memleketlerde de bu harekete cevaz verilmemektedir.

Endüstrileşen Türkiye'de de grev meselesi günün mevzuu halindedir. Bilhassa memleketimizde demokrasi cereyanlarının inkişafı müvacehesinde bu mevzu üzerinde fazla durulmağa başlanmıştır. Esas itibariyle Türkiye'de grev yasaktır. 3008 sayılı iş kanunu, beşinci faslında grev ve aynı zamanda lokavt yasaklığını vaz'etmiş bulunmaktadır. Kanunuî hükümlere göre, 50 kişiden az işçi; 500 den az işçi mevcudu olan işletmelerde umum işçi sayısının beşte biri ve 500 ile daha fazla sayılı işçi çalıştıran işletmelerde en az 100 işçinin hep birden ve birden bire işi bırakmaları grev olarak kabul edilmiştir.

Diğer bazı hallerde, adetçe daha az işçi de işlerini bıraktıkları takdirde bu hareketin de yine grev sayılabileceği kanunda tasrih olunmuştur.

Grev hakkının tanınması hususunda son yıllarda gittikçe kuvvetlenen bir cereyan mevcut olmakla beraber, grevin memleket bünyesindeki fena tesirleri karşısında buna taraftar olmıyanların mevcudu da az değildir. Gerçekten, grev mevzuu, lehinde ve aleyninde epey söz sarfedilebilecek bir mahiyet arzetmektedir. Bilhassa, istismara müsait bünyesi, bu bakımdan endişeleri arttıracak bir haldedir. Diğer taraftan, işçi için, kendilerine verilmesi icabeden bir hak olarak talep edilmektedir.

Kanaatimizce, grev aleyhtarlarının ve taraftarlarının elinde bu meselede fikirlerini kuvvetle müdafaa edebilecekleri mütalâalar mevcuttur. Grev, belki bir haktır ve hakikî istihsal yolunda müessir bir vasıtadır. Fakat, yine hiç şüphe yok ki; grev, büyük ve korkulu bir silâhtır; milletlerin iktisadî ve içtimaî bünyesinde rahneler açabilecek kudrettedir. Bu itibarla da, verilmesiyle verilmemesi hususunda büyük tereddüt yaratabilecek vasfiyle üzerinde bir karara ve fikir birliğine ulaşılamıyacak bir bünye arzetmektedir.

Mevzuu burada fazla derinleştirmeden diyebiliriz ki, grev, çalışan insanların kendi menfaatlerini ve haklarını koruma vasıtası olarak kabul edilmiye müsait bir veçhe göstermekle beraber, millet ve cemiyet bünyesine ika edebileceği büyük zararları dolayısiyle aleyhinde fikir yürütebilecek bir mahiyet taşımaktadır. İşte grevin esas bünyesinde mündemiç bu tezat, onun hakkında bir karara varmağı çok düçleştirmektedir. Bu sebeple, bu dâvada mutedil bir yoldan gitmek herhalde daha faydalı olur kanaatindeyiz.

Sosyal nizamların bugünkü şekil ve prensipleriyle bu mühim işi halletmek imkânları aranmalıdır. İşçi teşkilâtlanmalıdır. Bu teşkilât vasıtasiyle her hangi bir istismara karşı kendini bu teşkilât kanaliyle müdafaa edebilmelidir. İş verenlerle arasında zuhur eden ihtilâflarda bu vasıta ile bir netice almak kabil olmazsa, ihtilâf, işe derhal el koyacak ve onu süratle neticelendirecek iş mahkemelerine tevdi edilmelidir. Haklı taleplerin bu suretle intacı, bugünkü hukukî devlet nizamına da uygun olsa gerektir.

Kısaca ifadelendirilen bu tarzı harekette, belki bu mekanizmanın biraz ağır işlemesi tehlikesi mevcut ise de, bunu önlemek, münasip bir usulü mahkeme ile elbette kabildir. Grevin, umumiyetle cemiyete ve millete ve dolayısiyle bu camia içinde yaşıyan her ferde **(ki burada bizzat işçi de dahildir)** az çok ika edeceği zararlar düşünülecek olursa, tercih sebebi meydana çıkmış demektir.

Bu suretle görülüyor ki, bizim şahsî görüş ve kanaatimiz, mantıkî mülâhazaların ve realitelerin tabiî bir neticesi olarak tebellür etmektedir.

İsmet ALKAN

"KONGREYE DÂVET"

İstanbul Liman ve dokları gemi sanayiî işçileri sendikası başkanlığından;

28. 1. 1950 cumartesi günü saat 13, 30 da sendikamızın fabrika havuzlar yemekhanesinde olaganüstü toplantısı olduğundan üyelerimizin hazır olmaları rica olunur.

GÜNDEM:

1 — Faaliyet raporunun okunması,

2 — Ana tüzükte tadilât,

3 — Yönetim denetimi ve haysiyet divanının seçimi,

4 — Sendikalar Birliğine delege seçimi.

Zühtü Tetey'in Beyanatı

İşçi Sendikaları Birliği Başkanı, Birliğe yapılan isnatlara karşı (Karvan Yürüyecektir) diyor.

İstanbul Tekstil sanayii işçileri sendikası Ayvansaray şubesinin eski başkanı İhsan, Altınel'in bazı gazetelerde intişar eden sözleri işçi muhitlerinde nefretle karşılanmış bulunmaktadır. İhsan Altınel denilen ve hüviyetini diğer sütunlarımızda bulacağınız bu adam herşeyden önce İşçi davasına hizmeti herzaman takdirle karşılanan İstanbul işçi sendikaları Birliği ve ona bağlı sendikaları siyasi bir teşekkülün organı halinde göstererek umumi efkâr nezdinde itibarını küçültmek istemiştir. Bu hususta İstanbul İşçi sendikaları Birliği başkanı Zühtü Tetey şunları söylemiştir:

(Birliğimize bağlı Tekstil Sanayii işçileri sendikasının Ayvansaray şubesinden bir kaç üye istifa ederek güya yeni bir sendika kurmak üzere faaliyete geçmişlerdir. Bazı gazetelerin günlerce ve bol bol sütunlarını işgal eden mahut hadise bu kadar basit ve üzerinde durulmıyacak kadar ehemmiyetsizdir. Bazı ilgilendiren en mühim kısım sabık başkan İhsan Altınel'in yine bazı gazetelerde neşredilen ve hiçbir esasa dayanmıyan isnatlarıdır. İhsan Altınel'e göre Teksitil sanayii işçileri sendikası ve Birliğimiz C. H. P. nin bir şubesi imiş, biz partiden aldığımız direktifler ile çalışırmışız. Bu birazda bayatlamış olan baltalama usulünün bütün işçi arkadaşlarımız ve vatandaşlarımız tarafından bilinir olması isnat üzerinde bile durmamızı icap ettirebilir. Fakat, herşeye rağmen ve ufak işlerinde mide bulandırabileceği mülâhazasıyla iddiaları cevaplandırmak isterim.

Evvelâ Sendikalar Birliği ve ona bağlı 21 sendikadan hiçbirisi C. H. P. nin bir şubesi halinde çalışmamaktadır. İktidar partisi ile değil ama onun hükümetleriyle elbette yakından temas halindeyiz ve bu da davamızın gerçekleşmesi için en tabii yoldur kanaatindeyiz. Memleketi idare eden bir hükümet bulunduğuna ve Türkiyenin kanunsuz bir diyar olmadığına göre hükümet ve onun mümessilleriyle temasımız ve isteklerimizi ilgililere bildirmek davaya hizmet hususunda seçilecek en dürüst yoldur. Fakat, kendisinin işçi olduğunu söyliyen ve binbir

(Devamı 3 üncü sa: de)

Ahmet Topçuya Son Cevabım

(Baş tarafı 1 inci sa: de)

devlet aracılık yapar.

Yazın yanlışlıklarla dolu birbirini tutmayan lâflarla dolu. Bana şöyle diyorsun: (Ama dikkat buyurun ki gelip te şu kanunlar meclise geldi, tereyağından kıl çeker gibi çıkdı diyemiyorsun, iş kanununun Türk matbuatında ve partilerde uyandırdığı ağır tenkid ise cümlenin malûmudır). Bu senin lâfların. Fakat gel gelelim ey benim genç işçi arkadaşım ki ağır tenkide uğrayan iş kanununun tadil tasarısı meclise geldi ve iki gün evvel tere yağından kıl çeker gibi çıkdı, hiç bir maddesi de değişmedi, Bu kanun tasarısı evvelce bütün sendikalara gönderilmişdi, Ankaradaki büyük toplantıda sendika mümessilleri ve üniversite profesörlerinin tetkikinden geçerek son şeklini almışdı.

Yazının bir çok yerlerinde siyasî partilerden Büyük Millet Meclisinde temsil edilmekden bahisler var. Anlaşılıyorki işçi dâvasına politikacılığı karıştırmak istiyorsan. Aman bundan çekin genç işçi arkadaşım, işçiyi ikiye, üçe dörde bölersek, en sonunda hem bütün milletin hem de bahsettiğin siyasî partilerin yanında itibarımızı sıfır edersek. 20 milyonluk Türkiyede ancak üç yüz bin işçiyiz bununda büyük bir kısmı geçici işçidir. Tavsiye ettiğin sınıf mücadelesinde 19 milyon 700 bin vatandaş bize hoh dese nefes alamaz boğuluruz. (Topçusun amma barutun yok) demişdim bunu bir kere daha söyliyorum.

Biz şimdiki halde çok şükür bütün milletin itibarına mazhar bir zümreyiz, çünki, daima hak yolunu tutduk. Bunun delili hükümet, Büyük Türk milletinin temsilcileri olan Büyük Millet Meclisindeki itibarımızdır. Hazırlanan kanunları Çalışma Bakanlığı evvelâ bizlere gönderiyor noktai nazarlarımızı alıyor istediğimiz hükümleri kanuna koyuyor ve bu suretle hazırlanan tasarılar meclisde ekseriyetin tasvibine mazhar olarak (Tere yağından kıl çeker gibi) çıkıyor.

Sınıf mücadelesi yoluna elindeki kamasız topla gideyim dersek bu itibarımızı yok eder ve cümlemizi hüsrane uğratırsana ve bütün işçi arkadaşlarıma tavsiyem budur. işte sana ve senin gibi düşünenlere son sözüm!

Bana belki yine ağır bir cevap yazacaksın, fakat şimdiden söyleyeyim ki artık benden mukabele görmiyeceksin çok çok selâmlar şimdilik allaha ısmarladık!

İsmail Teber

İSVEÇ İŞÇİLERİLE 7 ay... No. 8

Konuşan: MUZAFFER DAYSAL

Stokholme doğru - Tekel'in Kanyak ve Kolonyası herkesi dile getiriyor - Türk erkekleri kıskanç mı dır ?

Bu sığınağa benzer yolcu bekleme mahallinden çıktıktan sonra, etraftaki korkunç manzarayı görmemek için hazırlanan uçağa bindik.

Münih hava alanından uçağımız saat tam 12 de adeta bir an evvel uzaklaşmak istermiş gibi her tarafı hasara uğramış piston üzerinde pek az kaydıktan sonra korkunç bir gürültü çıkararak gök gubbenin sonsuzluklarına ulaşmak arzusunu tatmin edebilmek için bütün gayretini sarfederek yerle temasını kesti.

Şimdi bir zindandan farksız Münih Yolcu Salonundan çok uzaklarda, Hürriyetin verdiği emniyetle Hollandanın hükümet merkezi Amsterdam'a doğru yol almış bulunuyordu;

Romadan Münihe getirken tutulduğumuz fırtınanın bir devranında Münih-Ansterdam yolu üzerinde tutulmuştuk. Rüzgâr bütün şiddeti ile devam ediyor, altımızdaki dağlar birer beyaz nokta halinde gerilerimizde kalıyordu. Münih yolu üzerinde uçağı yoklıyan hava boşlukları burada da başımıza tebellâş olmuştu. Arasıra yüksek bir yerden düşermiş gibi alt tabakalara doğru inen uçak bir müddet yalpaladıktan sonra tekrar muvazenesini buluyordu. Her raslanılan hava boşluğunda uçağın 60-70 metre irtifaından kaybettiğini söylediler. Nihayet fırtına o kadar şiddetlendiki pilot alt tabakalarda uçamıyacağını anladı ve tepemizde görülen bulut tabakasını aşarak yükseklere çıktı.

Biraz evvel uçağı tehdit eden fırtına bulutları şimdi altımızda birer pamuk yığını halinde idiler. Fırtınanın tesirinden geçilen yemeklerimizi yine portetif tepsilerde ve gözlerimin cazibesine kapılan bir kimsenin kurtulamadığı o sarışın dilberin elinden yedik. Bu ana kadar; Renk-Tip-Lisan farkları ile aramızda ayrılık olan yol arkadaşlığımıza çantamızda beraberimizde bulundurduğumuz Tekel'in Limon çiçeği kolonyasını ikram ederek birbirimizin avuçlarına dökerken herkes kendi lisanında bir memnuniyet ifade ediyordu. Bir ara teşekkür manasına gelen (Tak-Tak) diyenlerde olmuşlu. İlk nazarda garip gelen bu teşekkür tarzının -sonradan öğrendiğimize göre-İsveçlilerin teşekkür tarzı imiş. Artık Sağdan soldan bu kolonyayı nereden aldığımızı nereden geldiğimizi soranlar çoğalmıştı. Kolonyanın Türk kimyager ve iş ihtisası yapmak üzere gittiğimizi söyleyince herkesde bir türkle tanışmış olmanın heyecanı vardı. Pek mükemmel olmamakla beraber bütün konuşmamız Fransızca geçiyordu. Bir ara bizi İspanyol veya İtalyan olduğumuzu zannettiklerini söyledikleri vakit biz sadece güldük.

Kolonyadan sonra ikram edilen Konyak faslında; yanımızda Dut yemiş bülbüller gibi konuşmayan bayanlar dile geldi. Meğer bu keyif sahiblerinin konuşması için biraz alkol almaları icabediyormuş. Gözleri hafif çakırlaşan iki dilber süzüle süzüle ağzından dökülen kırık-dökük Fransızcaları ile Türkiye ve Türkler hakkında izahat istiyorlar ve adeta:

— «Ne olursunuz bizimle arkadaş olur zira Türkler çok kıskanç olurlar ve kıskanç erkeklerde sevdikleri uğruna herşeyi yaparlar» der gibi bir durum almışlardı.

Devamı var

GARSON YÜZDELERİ HALLEDİLDİ

o:o

Yüzde onları artık garsonlar kanunen alabilecekler

Ankara (Hürbilek) — Meclisin dünkü toplantısında İş kanununda bazı maddelerin değiştirilmesine dair tasarı görüşülürken, Garsonların müşterilerden aldıkları yüzdeler için komisyon tarafından mühim bir teklif yapıldı ve bu teklif kanuna bir fıkra olarak ilâve edildi. Bu fıkraya göre «garson ücretine servis bedeli diye alınan ve tamamiyle işçilere ödenmesi gereken yüzde 10 lar işçiye verilecek asgari ücret ile beraber hesaplanmaz.»

Bilindiği gibi garsonların müşterilerden servis mukabili aldıkları yüzdeler müesseselere bırakılmakta ve öteden beri müessese ile garsonlar arasında münazaa mevzuu olmakta idi. Tasarıya eklenen bu fıkra yüzdelerin garsonlara bırakılacağını sarih olarak ifade etmektedir. Garsonlar bu yüzdelerden başka kanunun tayin ettiği asgari ücret tarifesi üzerinden müesseselerden ücret alacaklardır.

Ankara Lokanta ve Otel işçileri Sendikasının Toplantısı

Ankara (Hürbilek) — Lokanta, otel ve eğlence yerleri işçileri sendikası olağanüstü toplantısı 19.Ocak. Perşembe günü Halkevinde yapılmıştır.

Toplantının yapılacağı kendilerine bildirilen türlü partiden birçok milletvekilleri, bölge çalışma müdürü ve diğer sendika başkanlarıda hazırdılar.

İlk söz alan sendika başkanı İsmail Aras toplantıyı Atatürk'ü anarak açmış ve gündem'e geçmeden önce hâlâ bir şekle bağlanılmıyan fazla mesai, yüzde onlar ve elbise meselelerindeki sendikanın görüşünü açıklamıştır. Bakanlığın çalışmalarını da tenkit eden Aras sözlerini şöyle bağlamıştır:

— Bizim yapacağımız tek şey haklarımızı koruyan yegâne yer olan sendikaya bağlanmaktır. Yoksa ne Çalışma Bakanlığı ve ne de Bölge bizim haklarımızı istediğimiz gibi tahakkuk ettiremiyorlar.

Şiddetle alkışlanan bu konuşmadan sonra gündemin birinci maddesine geçildi. Ankarada kurulacak sendikalar birliğine katılmak oy birliği ile kabul edildi. İkinci maddede dilekler vardı.

İlk söz alan B. Lütfi müfettişlerden şikâyetçi olduğunu söyledi ve onları daha verimli çalışmağa davet etti.

Müteakiben söz alan Osman Üçlugrev leyhinde konuşmuştur. Ve bu hakkın aranması için sendikanın bakanlık nezdinde teşebbüsde bulunmasını istemiştir.

Tekrar kürsüye gelen Sendika Başkanı:

— Muhterm arkadaşlar,

Hepiniz aşağı yukarı bizim söylediklerimizi tekrarladınız. Bizim % onlar meselemizi kümsüyorlar. Size bir misâl vereyim. Ankarada bir müessese senede seksen bin lira yüzde on veriyor. İşçilerine elbise temin eden bir tek müesseseye rastlamadım. Bunun bir sebebi de bakanlığın işçi sağlığı tüzüğünü yalnış tefsir etmesidir.

Grev mevzuuna gelince. Bu bir kara kuvvet değil bir fikirdir lokavt da aynı. Ben kongre kararlarını tatbik eden bir insanım eğer böyle bir karara varırsanız bunu takib etmek benim için bir vazifedir. (Not: Genel Kurul böyle bir karara varamamıştır.)

İsmail Arasdan sonra bölge çalışma müdürü Fazıl Sağlam işçilerin temas ettikleri bütün mes'elelere cevaplar verdi.

B. Fazıldan sonra içşilerin daveti üzerine hazır bulunan milletvekilleri kürsüye geldiler.

İlk konuşan Ali Riza Arı :

— Ben de aranızdan ayrılmış bir arkadaşınızım. 922 den beri bu yolda yürüyorum. Bizim 4 senede yaptığımızı başkaları yirmi yılda ancak yapıyorlar. Bunu ben son sevahatimde komsu memleketlerde gördüm. Dün müzakere edilen den milliyetçiliğinizden bahsederken kopan alkışı duymanızı isterdim, diye söze başlayan milletvekili iş kanununu tadil eden kanun hakkında geniş izahat verdi. Ayrıca bütün iş mevzuatımızı tetkik ederek işçilere grev ve lokovt'ı ve bunlara devletin neden müdahale ettiğini anlattı.

Müteakiben Muammer Alakant kürsüye geldi :

— Sizler konuştukça not aldım, bunları B. M. M. sinde takib edeceğim dedi kanunları mevzuatımızı da tenkid eden B. Alakant işçilere haklarınızı her yerde müdafaa edeceğiz diye sözlerine son verdi.

Daha sonra söz alan milletvekilleri Emniyetin Çeliköz ve Hulûsi Oral Cumhuriyet devrinde işçiye verilen önemi belirtiler hazırlanan ve hazırlanmakta olan kanunların sağlıyacakları faydaları anlattılar.

Toplantı geç vakte kadar sürmüştür.

ZÜHTÜ TETEY'İN BEYANATI

(Baştarafı 2 de)

yaygarayla ve kendisinin olmadığını sandığımız sözlerle umumi efkârı karıştırmak istiyen İhsan Altınel doğrudan doğruya bir siyasi partinin aleti olmadığını iddia edebilecek midir?

Davaların gerçekleşmesi için çalışanlarda ilk aranacak vasıf saimiyettir. Daha dün denecek kadar yakın bir zamanda grevin işçi arkadaşlarımız aleyhine bir silâh olacağını, bunun hiçbir surette işçinin tabii hakları arasında sayılamıyacağını iddia eden İhsan Altınel'in Çalışma Bakanı Reşat Şemsettin Sirer'e telgraf çekerek grev istediklerini nezaket kaidelerine bile riayete lüzum görmeden istiyenlerle beraber olması samimiyet derecesini gösteren güzel bir mi yardır.

Bütün bunların işçi davasını önliyemiyeceğine inanıyoruz. Biz samimiyetimizden eminiz ve kendimize güveniyoruz.

Sözün kısası kervan yürüyecektir.

VALİ FAHRETTİN KERİM GÖKAY SENDİKA ÜYELERİYLE GÖRÜŞTÜ

(Baş tarafı 1 inci sa: de)

— Sizlerinde büyük yardımlarınızı bekliyoruz.

Vali ve Belediye Başkanı kısa ve kesin bir cevap vermiştir:

— Vazifem. (Bu söz alkışla karşılanmıştır)

Tekel İşçi mümessillerinden; Süreyya Birol, Vahdettin Durmaz:

— Cibali fabrikalarında çalışan 5000 i geçkin bir işçi kalabalığı vardır. Geçtiğim yollar çamur batakhanesi halindedir I şıksız olduğu da ilâve edilirse yaşlı, genç her geçenin güçlüğü takdir buyrulur, demişler.

Vali her konuşulanı not alıyor. İcabeden izahatlar veriyordu.

Gene Cibali Tütün ve Sigara Sanayii İş. Sendikası üyelerinden bayan Adile Özcan kadın işçilerin küçük çocuklarının barınması için mümkünse devlet fabrikalarında olduğu gibi özel sermayeli iş yerlerinde de çocuk bakım kreşlerinin ihdasını istemiş ve sözlerine şunu ilâve etmiştir:

— Bilmem ki bu hususta sizi ilgilendirir ve sizin yetkiniz altında mıdır? Demiştir.

Vali not ettikten sonra:

— Müsterih olabilirsiniz, Bayan, İller Kanunu sarihtir. Kanunların emrettiği bütün hususları İstanbul ili dahilinde ben yürütmeğe yetkiliyimdir. Cevabını vermiştir.

Deniz işçilerinden Vefa Esen, Çimento işçilerinden Niyazi Can:

— Belediyemizin ucuz yağından ekonoma ve kooperatifleri mizde satmak istiyoruz. Bu mümkün değil midir?

Vali cevaben:

— Müsavi dağıtmanız şartile mümkündür. Satışlarınızı kontrol edeceğim, demiştir.

Kibrit işçilerinden Halit:

— Efendim; bulunduğumuz yer yani Büyükdere İstanbulun

— Evet.

Halit:

— Evet, fakat en pahalı yerdir. Demiş, aradaki fiat farkını izah ederek fiat farkının kaldırılması talebinde bulunmuştur.

Müteakiben İst. İşçi Sendikalar ıBirliği Başkanı ve Gıda Sanayiî işçilerinden Zühtü Tetey:

— Muhterem Valimiz; Arkadaşlar bütün dert ve dileklerimize tercüman oldular. Bende sizlerden İ. İ. Sendikaları birliği adına şu istirhamımı arz edeceğim. Birliğin bulunduğu bina bize dar geliyor. Belediye'ye ait bir büyücek bina temini bizleri minnettar bırakacaktır.

Vali cevaben:

— Mümkündür siz binayı bulun temini benden. Demiştir.

İsmail adında bir işçi de söz alarak işçi hastahanesinde hastalara iyi bakılmamasından şikâyet etmiştir.. Elektrik ve Motörlü taşıt işçileri sendikası başkan vekili İrfan Özeken bu iddialara nakzederek hastahaneden işçinin memnun olduğunu söylemiştir.

Bundan sonra 15 işçi daha söz almış muhtelif meseleler üzerinde temennilerde bulunmuşlardır.

Müteakiben Vali ve Belediye Reisi Prof. Fahrettin Kerim Gökay. Şu kısa sözlerle toplantıya son vermiştir.

— Arkadaşlar çok teşekkür ederim. Bugün burada bir çok memleket meseleleri etrafında geniş izahatlarda bulundunuz. Her birinizin bütün konuştuklarını not ettim. Bunlar arasında derhal yapılması mümkün olanları ile olmıyanları var. Fakat sizden yani vatandaştan kuvvet alan biri olarak söyliyeyim ki; çalışan için yapılması mümkün olmayan tek şey düşünülemez. Bir gün hepimiz bir İstanbul hemşehrisi olarak göğüs kabartacağız. Sağolun.

İşçi davasını baltalayanlar

(Baş tarafı 1 inci sa: de)

nıaları kendileri için müsbet bir not değildir.

Bu meselenin en garip veya gülünç olan tarafı evvelce istifa ettikleri ve istifaları sendika yönetim kurulu tarafından kabul edildiği halde müstafi şube yönetim kurulu başkanı ve bazı yönetim kurulu üylerinin kongreyi toplantıya çağırmak cür'etkârlığında bulunmalarıdır. Bütün kanun ve nizamların bu şekilde hiçe sayılması karşısında ilgili makamların sükûtunda her şeyden önce şayanı teessür bulmakta olduğumuzu ifade etmek zorundayız.

İkinci mesele veya daha doğrusu şımarıklığın en kaba şekli de istifa eden müteşebbis hey'etin, yerlerini doldurmak üzere sendika merkezi tarafından yeniden seçilen kurucular hey'etine devir teslim vermemek hususundaki ısrar ve inatlarıdır. Bu mevzuda da yine ilgili makamların lâkaydisi affedilemez.

Hakikaten öğrenilmeye değer bir husus daha var: Kıyameti koparan veya daha doğrusu böyle olmasını arzu eden kimselerin yekûnu nihayet pazar günü yapılan toplantıya iştirak etmiş bulunan 41 kişiden ibarettir. Zaten bunların sendikanın azaları oldukları meselesi de münakaşa edilebilir. Zira Tekstil Sanayii İşçileri sendikasının ana tüzüğü şubelere kaydolunan azaların sendika yönetim kurulu tarafından kabul ve tasdikini âmirdir. Bu 41 kişiden hiçbirinin azalıkları yönetim kurulu tarafından tasdik edilmiş bulunmamaktadır.

Mezkûr toplantıda her hatip adetâ bütün mensucat işçileri adına konuştu, bu zavallı topluluk ayrıca Çalışma Bakanı Reşat Şemsettin Sirer'e telgraf çekmeğe karar verdi. Zihinleri kurcalıyan bir hususta bu 41 kişinin nasıl olupta bütün mensucat işçilerini temsil ettikleri keyfiyetidir.

Şimdi birazda bu durumu tevlit edenler hangi maksada hizmet etmişlerdir ve bu işin öncülüğünü yapmak istiyenler kimlerdir ve nasıl insanlardır bu nokta üzerinde duralım? Öyle sanıyoruz ki bilhassa işçi umumi efkârı bizzat işçi dâvasını baltalıyarak meşhur olmak sevdasına düşenleri tanımak istemektedir.

Herşeyden önce bir dedikodu olmaktan ileri geçemiyen hâdisenin müsebbipleri bir siyasî partinin politikasına âlet olan ve işçilikle alâkaları bulunmıyan kimselerdir.

Yaptığımız tahkikata göre bütün dolapları çeviren ve işleri organize eden Veysel Güven isminde bir zavallıdır.

Bu kimse eski bir D. D. yolları memuru olup, henüz öğrenmek imkânını bulamadığımız bir sebepten dolayı dört sene sekiz ay ağır hapse mahkûm olmuş ve bu cezayı çekmiştir.

İkinci şahıs olarak şubenin eski başkanı İhsan Altınel'i görüyoruz. Her işte öne sürülen ve birinci plânda gibi görülen bu şahsı ikinci plâna almamızın elbette bir sebebi vardır. Veysel Güven nasıl ki kendini oynatan iplerin ucu başkalarının elindedir, o da İhsanın iplerini bir türlü elinden bırakmamakta ve kendisini istediği gibi oynatmaktadır. İhsan Altınel'de keza işçi değil kahvecidir. Ayvansaray İhsan Altınel çayevinin sahibi bulunmakta ve ayrıca Çikvaşvili fabrikası dokuma dairesinde nezaretçi bulunmaktadır. Bu dairenin işçileri kendisinden hem nezaretçi olduğu ve hem de patronun adamı bulunduğu için korkmaktadırlar. Peşine takılan 41 kişinin münhasıran dokuma dairesi işçilerinden müteşekkil bulunması bu iddianın tevsiki için kâfidir.

Şu noktanın belirtilmesinde fayda vardır. Bu tertip doğrudan doğruya bir siyasî partinin tahrikiyle yapılmış ve bu iş bütün gayretlere rağmen acemice ifa edilmiş, tabiri mahsusuyla ağza yüze bulaştırılmıştır. Bütün işçi arkadaşlarımızın dikkatlerinin tamamen bu noktada teksif edilmiş olması muvaffakiyetsizliğin derecesini açıkça göstermektedir.

Ayrıca mahut toplantıdan bir akşam önce yukarda hüviyetini belirttiğimiz İhsan Altınel'in çayevinde Demokrat Part. Ayvansaray semt ocağı siyasî bir toplantı yapmıştır. Meşhur 41 lerin yaptıkları toplantı da bunun bir devamından başka bir şey değildir.

Bu toplantı görüşülenler ve ileri sürülen fikirler toplantıyı tertip edenlerin şahsiyetlerini de göstermek bakımından şayanı ibrettir. Bu toplantıda grev meselesi de görüşülmüş ve bilindiği üzere Çalışma Bakanına bir de telgraf çekilmiştir. Toplantının önderliğini yapan İhsan Altınel Çalışma Bakanı Reşat Şemsettin Sirer'in iştirakiyle 12 Kasım 949 günü İstanbul Bölge Çalışma Müdürlüğünde yapılan toplantıya iştirak etmiştir. Bakan grev istiyenlerin kimler olduğunu sorduğu zaman yalnız İstanbul Mensucat İşçileri sendikası mümessilinden başka kimse elini kaldırmamıştır.

Bugün bir kahraman edâsiyle karşımıza çıkan İhsan Altınel parmağını kaldırmıyanlar arasında idi. Onun bu hareketini ürkeklik, çekingenlik gibi bugünkü haliyle tezat teşkil edecek vasıflarla izaha elbette hakkımız yoktur. Öyleyse kahraman (!) sabık başkan o zaman grev istiyenlere neden iştirak etmemiştir?

Daha sonralara doğru gelelim. Ayvansaray şubesinin açılışı dolayısıyla yapılan toplantıda Bakanın daha evvelki hareketini taklit ederek grev istiyenlerin parmaklarını kaldırmasını söyliyen ve kendisi de dahil hiçbir parmağın kalktığını görmediği için memnuniyetini ifadeye çalışan yine İhsan Altınel değil miydi? Bu kadar çabuk değişen fikirlerin selâmeti elbette kabul edilemez.

Toplantının garip kararlarından bir misâl daha verelim.

Toplantıda deniliyor ki (Hür mensucat işçileri sendikası kurduk). Okuyucularımız tasavvur buyursunlar ki dünyanın hiçbir yerinde biz sendika kurduk demekle sendika kurulamaz. Sendika kurmak için tüzük hazırlamak, müteşebbis hey'et bulmak, merkez tayin edip göstermek ve nihayet bu tüzüğü dilekçe ile birlikte Vilâyet makamına vermek lâzımdır. Sendikanın nasıl kurulacağını bilmiyecek kadar gaflet içerisinde bulunanlar, ne zaman (Sendika kurduk) denilmesi lâzım geleceğinden habersiz olanlar işçi dâvasına ne derece hizmet edebilirler, bu hususun takdirini de okuyucularımıza bırakıyoruz.

Şu noktayı da açıklıyalım ki eğer malûm bu şahıslar bir sendika kurmuş olsalardı, ilgili makamların bu gibi şahısların kuracağı sendikayı kabul etmiyecekleri de tabiîydi.

Acaba işçi dâvasına hizmet için oraya çıktıklarını iddiadan utanmıyan bu beyler tekstil sanayiî işçileri sendikasını beğenmedilerse kurulmuş bulunan, ufak çaptada olsa faaliyet gösteren Eyüp mensucat sendikasına veya Silivri kapıdaki mensucat sendikasına neden iltihak etmediler? İşçi dâvasının parçalanma ile değilde toplanma ile daha kolay halledileceğini bilmiyecek kadar da mı gaflet içersinde idiler? Yoksa ihtiras gözlerini dâvayı unutturacak kadar mı kararttı?

Zaten bugün Hür mensucat işçileri sendikasını kurmak istiyenlerin çoğu yakın tarihe kadar Eyüp mensucat işçileri sendikasının azası idiler. Hatta bunların arasında Eyüpteki sendikanın yönetim kurulunda çalışanlar bile mevcuttur. Bütün bu hususlar ortaya çıkarılmak istenen Hür Mensucat işçileri sendikası kurucularının işçi dâvasında ne kadar lâübali olduklarının delilidir.

Muhtelif sendikalara giren ve fakat herhangi bir makam kapamıyan muhterisler, arzularını Hür mensucat işçileri sendikası veya Hür işçi sendikaları birliğinde tatmin yolunu tutmuşlardır o kadar.

Ankaradaki işsizler

Ankara (Hürbilek — Ankaranın muhtelif semtlerinde ve bilhassa Altıdağ gibi yerlerde çok acı hayat şartları altında kıvranan işsiz vatandaşlar için bir çare aranması ve bunun tahakkuku için Ankara valisinin başkanlığında bir komisyon kurulması maksadile cuma günü Şehir lokantasında bir toplantı tertip edilmiştir. Toplantıya Ankara valisi Avni Doğan, Bölge Çalışma Müdürü Sendika temsilcileri ve işveren temsilcileri iştirak etmişlerdir. Toplantıyı açan müteşebbis sendika başkanları adına İsmail Aras toplantının maksat ve gayesini açıklamış ve sözü vali Avni Doğan'a vermiştir. Avni Doğan toplantısının ulvî gayesini belirttikten sonra işsizlere ne şekilde yardım yapılması gerekmite teşkil edilmesini teklif ettiğinin tesbiti için bir komisyon kurulmasını ve bunu müteakip ikinci bir toplantıda bu isteklerin tahakkuku için komiştir. Diğer konuşan hatipler de bu teklifi desteklemişlerdir. Toplantı komisyonun faaliyetini müteakip tekrar toplanmak üzere dağılmıştır.

Divriği Türkiye Demir işçileri Sendikası Ana Tüzüğü

SENDİKANIN ADI

Madde 1 — Divriği Türkiye Demir İşçileri Sendikası adı ile bir sendika kurulmuştur.

SENDİKANIN YERİ

Madde 2 — Sendikanın Merkezi, Cürek Karşı Site İdare Lojmanı 66 No. lu binadır.

SENDİKANIN AMACI

Madde 3 — Sendikanın amacı, Üyelerinn hak ve menfaatlarını korumak, mevcut kanunlar dairesinde iktisadî, içtimai ve medeni seviyelerini yükselmesine çalışmak; üyeleri arasında tesanüt ve her türlü yardımlaşmayı sağlamak ve üyelerini mahkemeler, Devlet daireleri ve özel ve tüzel kişiler nezdinde temsil etmektir.

KURUCULAR

Madde 4 — Sendikanın kurucuları şunlardır:

Mehmet Bozkurt, Bekir Bıyık, Yusuf Güneri, Emin Gülay, Veli Çetin, Ahmet Yıldırım, Hasan Coşkun,

GİRME VE ÇIKMA

Madde 5 — Sendikaya girme şartları şunlardır:

a) 18 yaşını bitirmiş bulunmak,

b) Türk Tabiiyetinde bulunmak,

c) Medeni haklara sahip bulunmak,

d) Haysiye veya namusa muhil veya ağır hapsi müstelzim bir suçtan sanık veya hüküm giymiş bulunmamak ve memleketin yüksek menfaatlerini ihlâle saik fikir ve hareketlerle şöhretli olmamak,

e) Fiilen demir madeninde işçi bulunmak,

f) Kuruluş amacını açıklıyan beyannamede ve bu tüzükte ona bağlı dahili talimatnamede gösterilen hususlara uygun harekette bulunmayı kabul etmek,

Madde 6 — Aşağıda yazılı hallerde üyeler sendikadan çıkarlar:

a) Yabancı bir devletin siyasetine, propagandasına, fikir veya kanaatinin yayımına veya gerçekleştirilmesine alet olanlar,

b) İş kanununun 1. inci maddesinde yazılı işçi vasfını devamlı surette kaybedenler,

c) Millî menfaatlere ve milliyetçiliğe aykırı hareket edenler,

d) Bu tüzük ve buna bağlı dahili talimatname hükümlerine müsteniden riayet etmiyenler,

e) Sendikaya taahhüt ettiği aidatı özürsüz olarak arka arkaya üç ay vermiyenler,

f) İşçilik şeref ve haysiyetini kıran fiillerde bulunanlar,

g) Giriş şartlarının gösteren 5. inci maddenin b, c, d, ve e fıkralarındaki durumlarını kaybedenler,

h) Sendikadan ayrılmak istediğini yazile bildirenler (Medeni kanunun 63 üncü mad. mucibince üye istifa tarihinden itibaren 6 ay geçmeden sendikadan ayrılmış sayılmaz.)

Madde 7 — 6. cı maddenin (b) ve (h) fıkralarına göre sendikadan ayrılanlar isterlerse sendikaya ait yardımlaşma sandık ve tesislerile ilgilerini devam ettirebilir.

Madde 8 — 6. cı maddenin (a, c, d, e ve f) fıkralarında yazılı fiilleri yapanlar hakkında 41. inci madde gereğince muamele yapılır.

Madde 9 — Her üye dilediği zaman sendikadan çıkabilir.

(Devamı var)

HÜRBİLEK
HAFTALIK GAZETE

Sahibi: İstanbul İşçi Sendikaları Birliği

Yazı işlerini fiilen idare eden Sabahattin Selek

—o:o—

Basıldığı yer
ALİŞAN DOBRA MATBAASI
Telefon : 25489